

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ  
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ  
07 Бр. 143  
04.10.2021. год  
31000 УЖИЦЕ



**УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ**  
**ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ**  
31000 Ужице, Трг Светог Саве 36  
Тел: 031/521-952, 511-078; Факс: 031/511-078  
Е-пошта: fakultet@pfu.kg.ac.rs; www.pfu.kg.ac.rs



## **СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА У УЖИЦУ**

Ужице, 2021.

У складу са *Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма*, Стандард 2. и Статута Педагошког факултета, члан 35. и 36., Наставно-научно веће Педагошког факултета Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 4. 10. 2021. године, донело је

## **СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА ПЕДАГОШКОГ ФАКУЛТЕТА У УЖИЦУ**

### **ОКВИРИ И ОПРЕДЕЉЕЊЕ ФАКУЛТЕТА ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА**

Педагошки факултет као самостална високошколска установа орјентисана је на дугорочно и континуирано обезбеђење и унапређење квалитета свих образовних, научних и других области рада. Утврђеним поступцима и начинима обезбеђује се и унапређује квалитет у следећем: студијским програмима, наставном процесу, научноистраживачком раду, наставницима и сарадницима, студентима, уџбеницима, литератури, библиотечким и информатичким ресурсима, управљању високошколском устаномом, простору и опреми, финансирању, систему управљања квалитетом, праћењу и вредновању квалитета и квалитету докторских студија. Визија Педагошког факултета је да се развије у модерну високошколску институцију која ће као чланица Универзитета у Крагујевцу бити призната и укључена у универзитетски простор Републике Србије и јединствени високошколски простор Европе. Остваривање визије условљено је Континуираним унапређивањем квалитета образовне, научноистраживачке и стручне делатности Факултета од стране свих запослених и студената.

## **Стандард 1. СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА**

Педагошки факултет утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

*Стратегију обезбеђења квалитета* доноси или ревидира постојећу Факултет сваке три године. Усвојена/ревидирана Стратегија се објављује на сајту Факултета. Обезбеђење квалитета остварује се кроз применом документа *Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета*.

Стратегију обезбеђења квалитета доноси Савет Факултета на предлог декана.

Стратегија обезбеђења квалитета садржи:

- одређење Педагошког факултета да непрекидно и систематски ради на унапређењу квалитета својих програма;
- мере за обезбеђење квалитета;
- субјекте обезбеђења квалитета (стручна тела, студенте, ненаставно особље) и њихова права и обавезе у том поступку;
- области обезбеђења квалитета (студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања);
- одређење за изградњу организационе културе квалитета;
- повезаност образовне, научноистраживачке, уметничке и стручне делатности.

Стратегија обезбеђивања квалитета рада представља основу за планирање поступака развоја и трајног унапређивања свих облика рада Факултета. Поштујући тежњу за остваривањем стратегије обезбеђења квалитета, а имајући у виду стандарде и смернице Националног савета за високо образовање, Факултет доноси следеће документе *Стратегија обезбеђења квалитета*, *Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета*, *Правилник о самовредновању Педагошког факултета у Ужицу* и на годишњем нивоу доноси *Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета*.

Одређењима, циљевима, поступцима и мерама, дефинисаним у наведеним документима, Факултет је преузео одговорност за праћење, унапређивање и развој квалитета рада у следећим областима: студијски програми, настава, истраживање, вредновање студената, уџбеници и литература, ресурси, ненаставна подршка, процес управљања, као и обавезу да перманентно прати и уважава иновативне идеје, принципе и трендове у развоју европског високошколског образовања. Акционим планом прецизно су утврђени поступци и мере за све области обезбеђења квалитета, субјекти који треба да спроведу поступке и мере, као и оквирни рокови за њихово спровођење.

## **Стандард 2. СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА**

Педагошки факултет утврђује начине и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

На предлог Комисије за обезбеђење квалитета, Наставно-научно веће Факултета доноси Одлуку о усвајању *Стандарда и поступака за обезбеђење квалитета*. Факултет прати, преиспитује и унапређује стандарде и поступке за обезбеђење квалитета на три године. Ревидирани и усвојени документ објављује на сајту Факултета.

Начини и поступци обезбеђења квалитета утврђују се посебно за сваку област у оквиру које се прецизирају начини реализације и поступање субјеката у систему обезбеђења квалитета.

Комисија за обезбеђење квалитета периодично формулише и предлаже акционе планове Савету Факултета. Акциони планови се праве полазећи од циљева предвиђених Стратегијом, резултата самовредновања, као и резултата спољашње провере осигурања квалитета. Акциони планови сарже поступке, планиране активности у области унапређења квалитета, временску динамику и субјекте реализације.

У процесу обезбеђивања квалитета наставници и студенти учествују у самовредновању и оцени квалитета. Комисија за квалитет планира у раду све поступке обезбеђења квалитета рада, у свакој области свог деловања, као и кораке који морају бити предузети од стране појединих субјеката у систему обезбеђења квалитета.

### **Стандард 3. СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА**

Педагошки факултет изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

На Педагошком факултету у Ужицу се спроводи унапређење квалитета кроз систем обезбеђења квалитета кога чине:

- Комисија за обезбеђење квалитета, коју формира Наставно-научно веће;
- Комисија за самовредновање коју формира Наставно-научно веће;
- Поткомисије које се формирају по потреби, на предлог Комисије за обезбеђење квалитета, а верификује их Наставно-научно веће Факултета;
- Савет Педагошког факултета;
- Продекани;
- Стручни органи: катедре и Наставно-научно веће;
- Стратегија обезбеђења квалитета са мерама и поступцима за обезбеђење квалитета;
- Стандарди и поступци обезбеђења квалитета на Педагошком факултету;
- Акциони планови унапређења који су саставни део годишњег програма рада и извештаја о раду Факултета.

*Комисију за обезбеђење квалитета* формира Наставно-научно веће. Комисија има 8 чланова и то 4 из реда наставног особља, 2 члана из реда ненаставног особља и 2 члана из реда студената. Чланове комисије из реда наставника и сарадника предлажу чланови Наставно-научног већа, представнике ненаставног особља предлажу запослени ван наставе. Представнике студената предлаже студентски парламент Факултета.

Мандат члановима Комисије траје три године од дана конституисања Комисије, осим представницима студената, чији мандат траје једну годину.

Члан комисије може бити лице које је за члана бирано више пута (више мандата). Престанак мандата члану комисије може бити и раније од истека рока на који је изабран у следећим случајевима: на лични захтев, престанком радног односа, престанком статуса студента на Факултету или опозивом ако тај члан не испуњава дужности или злоупотреби положај члана Комисије.

Рад Комисије за обезбеђење квалитета регулисан је Пословник о раду комисије за обезбеђење квалитета.

Комисију за самовредновање формира Наставно-научно веће. Комисија има 6 чланова и то: 4 члана из реда наставног особља, које бира Наставно-научно веће, 1 члана из реда ненаставног особља, на предлог ненаставног особља и 1 члана из реда студената кога бира студентски парламент Факултета.

Мандат члановима Комисије траје три године од дана конституисања Комисије, осим представницима студената, чији мандат траје једну годину. Чланови комисије се могу бирати и више пута (више мандата), а престанак мандата може бити и пре истека рока на лични захтев, престанком радног односа, престанком статуса студента на Факултету или опозивом ако тај члан не испуњава дужности или злоупотреби положај члана Комисије.

Сви запослени и студенти Педагошког факултета су субјекти обезбеђења квалитета. Њихова улога је да у складу са областима рада и својим компетенцијама учествују у обезбеђивању и унапређивању квалитета. Реализацију процедура спроводе Комисија за обезбеђење квалитета, Комисија за самовредновање и формиране радне групе и поткомисије. Студенти су активни учесници у обезбеђењу квалитета у оквиру рада студентске организације и студентског парламента, као и преко представника у Комисији за обезбеђење квалитета и Комисији за самовредновање.

Рад Комисије за самовредновање регулисан је Пословник о раду комисије за самовредновање.

#### **Стандард 4. КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА**

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

Сваки студијски програм који се реализује усклађен је са мисијом, визијом и циљевима Педагошког факултета. Факултет непрекидно и систематски ради на унапређивању нивоа квалитета студијских програма имплементацијом нових научних сазнања релевантних за циљеве рада Факултета и постизањем компатибилности студијских програма у интегрисаном европском простору високог образовања. Студијски програми припремају се и планирају тако да испуне стандарде за акредитацију.

Сви студијски програми доступни су у електронском облику на веб-сајту Факултета.

По завршетку наставе у летњем семестру сваке академске године, на основу анализе праћења и контроле студијских програма разматра се усклађеност са основним циљевима, мисијом и визијом Факултета, потребама и променама на тржишту рада и науке и врши допуна исхода и садржаја студијских предмета у оквиру студијских програма с циљем побољшања компетенција студената у односу на потребе тржишта. Процедура подразумева следеће кораке:

- 1) Сваки наставник разматра циљеве, исходе и садржаје студијских предмета за које је задужен и прави предлоге за његово иновирање и допуна;

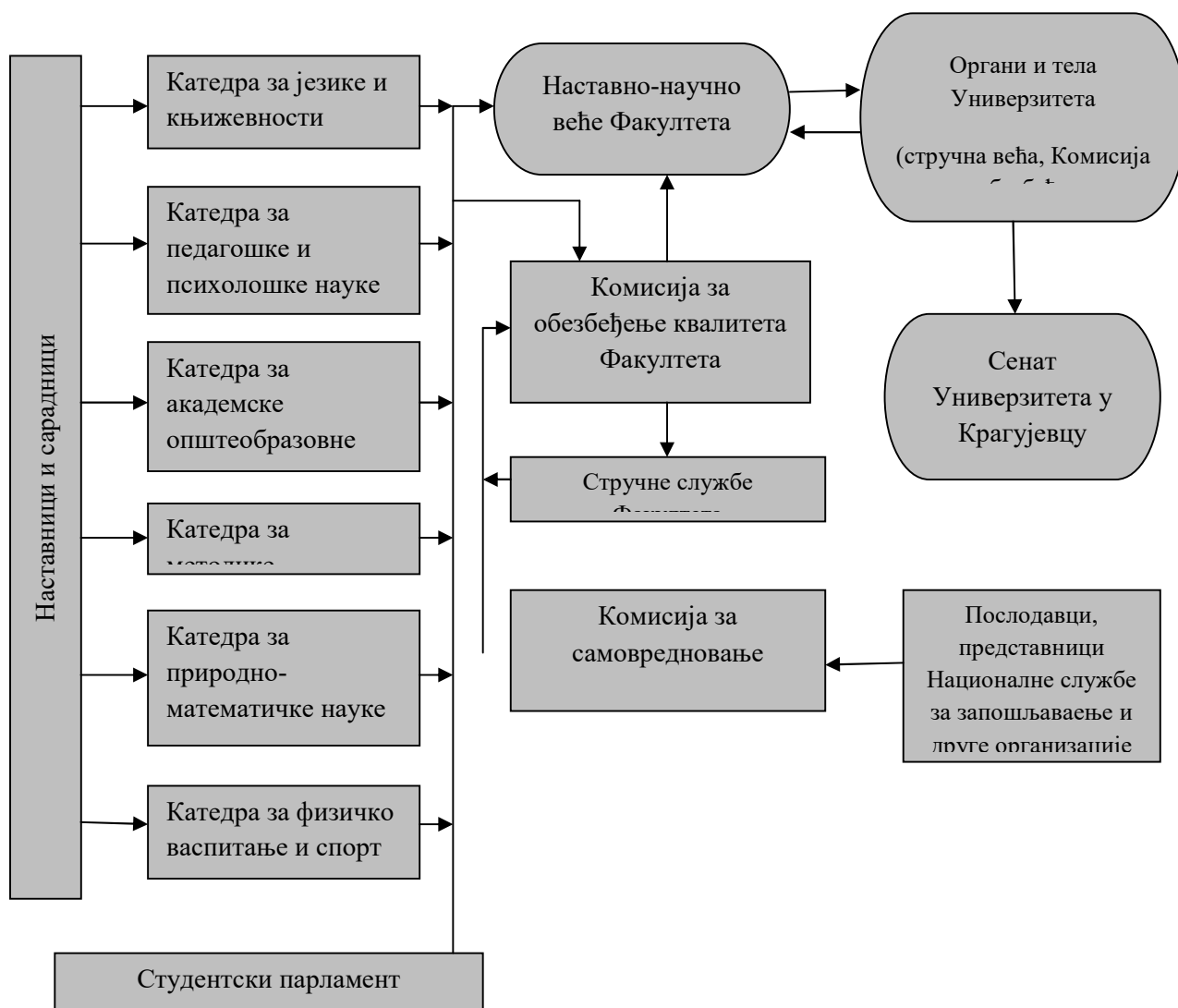
- 2) Предлоге наставника разматрају катедре и достављају извештај Комисији за обезбеђење квалитета;
- 3) *Комисија за обезбеђење квалитета* разматра предлоге катедри и доноси збирни извештај о потребним променама у оквиру студијског програма и доставља Наставно-научном већу на усвајање.

Педагошки факултет у Ужицу има утврђене поступке за одобравање, праћење и контролу програма студија.

Процедура одобравања програма студија подразумева следеће кораке:

- 1) програм разматрају катедре Факултета и *Комисија за обезбеђење квалитета*;
- 2) Наставно-научно веће утврђује предлог за усвајање програма;
- 3) Програм разматрају органи на Универзитету (*Комисија за обезбеђење квалитета Универзитета у Крагујевцу, Веће за друштвено-хуманистичке науке*) и одлуку о одобравању програма доноси Сенат Универзитета у Крагујевцу.

Факултет организује редовно праћење и проверу квалитета студијских програма у оквиру утврђених поступака (Слика 1).



Слика 1: *Поступак усвајања студијских програма и контроле квалитета*

Факултет редовно *прати* и врши *контролу* студијског програма кроз следеће процедуре:

- сваки наставник, у склопу припреме годишњег извештаја о раду, подноси одговарајућој катедри евалуацију курикулума засновану на оствареним резултатима и запажањима током текуће школске године, као и образложене предлоге за евентуалне допуне и измене курикулума; катедре достављају збирне извештаје и предлоге Комисији за обезбеђење квалитета;
- на основу свих прикупљених података и предлога (годишњи извештаји катедри, извештаји Комисије за самовредновање о студентској евалуацији и евалуацији запослених, закључци са састанака комисија и радних тела Факултета), Комисија за обезбеђење квалитета и Комисија за самовредновање најмање једном годишње врши генералну критичку анализу студијских програма;
- Факултет једном у три године прибавља податке о потреби запошљавања и стању на тржишту рада од Националне службе за запошљавање.
- Комисија за самовредновање и Комисија за обезбеђење квалитета предлаже мере за побољшање квалитета наставних планова и програма;
- Комисија за самовредновање организује и спроводи: студентску евалуацију студијских програма, евалуацију студијског програма од стране наставника и сарадника, од послодаваца и свршених студената сваке треће године од почетка реализације студијског програма и сачињава извештај који доставља Комисији за обезбеђење квалитета и Наставно-научном већу;
- Студентски парламент може самостално да организује и спроведе сопствену евалуацију студијских програма и достави своје мишљење и предлоге Комисији за обезбеђење квалитет, Комисији за самовредновање и Наставно-научном већу Факултета најкасније до краја текућег семестра;
- Предлог Комисија о изменама и допунама студијских програма, које не прелазе обим предвиђен Законом утврђује Наставно-научно веће, а усваја надлежни орган Универзитета на начин и по поступку прописаним општим актима Универзитета.
- Међународна усаглашеност студијских програма се разматра сваке треће године на основу извештаја катедри. За подношење извештаја одговоран је продекан за наставу и продекан међународну сарадњу. Перманентно усавршавање наставних садржаја и њихово усаглашавање са референтним програмима у иностранству, као крајњи исход има упоредивост и хармонизацију студијског програма са курикулумом у иностранству, што омогућава мобилност студената и наставника. Исход стечених знања и компетенција за дати оквир квалификација требало би да буде упоредив у односу на онај који се стиче на сродним иностраним факултетима.

Факултет предузима административне и организационе мере за успостављање система за праћење професионалног развоја свршених студената и сарадње.

Праћење реализације и остваривања студијских програма обавља продекан за наставу, који:

- прати реализацију наставног процеса,

- учествује у анализи успеха студената на крају сваке школске године, у склопу израде годишњег извештаја о раду Факултета,
- учествује у анализи студијских програма и предлагању измена и допуна,
- учествује у организацији и спровођењу самовредновања и вредновања стечених компетенција од стране свршених студената и послодаваца у сарадњи са Комисијом за обезбеђење квалитета и Комисијом за самовредновање.

Улога студената у обезбеђењу квалитета студијског програма обезбеђена је кроз процену квалитета путем анонимних студентских анкета које два пута годишње организује Комисија за самовредновање. Резултати ових анкета, разматрају се на Наставно-научном већу Факултета.

### **Стандард 5. КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА**

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Наставни процес на Педагошком факултету обухвата:

- извођење наставе (предавања, вежбе, консултације, менторски рад),
- реализацију праксе,
- организовање испита,
- организовање завршних испита.

Факултет врши редовно праћење и проверу квалитета наставног процеса током академске године. Овај сегмент рада Факултета директно укључује рад декана, продекана за наставу и Комисију за обезбеђење квалитета.

План и распоред наставе (предавања и вежби) усклађени су са потребама и могућностима студената, познати су пре почетка одговарајућег семестра и доследно се спроводе.

Наставни процес одвија се према плану и програму за сваки предмет за дати студијски програм. Процедура доношења плана рада за студијске предмете у оквиру сваког студијског програма подразумева следеће активности:

- 1) Продекан за наставу предлаже Наставно-научном већу календар рада и распоред наставе, календар праксе, распоред испитних рокова најкасније до 10. септембра, који Веће усваја;
- 2) Сваки наставник израђује план рада, који надлежне катедре разматрају и достављају Наставно-научном већу на усвајање најкасније до 25. септембра;
- 3) Календар рада, распоред наставе, календар праксе и распоред испитних рокова објављује се на огласној табли и веб-сајту Факултета пре почетка наставе. Искључиво по одобрењу декана или продекана за наставу могуће је променити распоред часова. Својевољно мењање распореда наставе сматра се тежом повредом радне дисциплине.



Садржаји предмета континуирано се иновирају и усклађују са савременим научним сазнањима и достигнућима, као и са изменама у релевантним школским курикулумима.

Управа Факултета упозорава наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе на потребу побољшања и обезбеђује им потребно усавршавање.

Високошколска установа обезбеђује да се на сваком предмету, пре почетка семестра, донесе и учини доступним студентима план рада који укључује:

- основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, услови;
- циљеве предмета;
- садржај и структуру предмета;
- план и распоред извођења наставе (предавања и вежбе);
- начин оцењивања на предмету;
- уџбенике, односно обавезну и допунску литературу;
- податке о наставницима и сарадницима на предмету.

На веб-сајту факултета студенту је доступан садржај студијског предмета и списак обавезне и допунске литературе неопходне за учење. Истовремено, садржаје који се не могу обезбедити у библиотеци Факултета наставник доставља у електронској форми студентима на платформи.

Сваки наставник на почетку семестра (на првом часу) упознаје студенте са оперативним планом рада на предавањима и вежбама, правима и обавезама студената, датумима полагања колоквијума и свим осталим роковима важним за реализацију програма, са начином оцењивања на предмету, информацијама о уџбеницима, односно обавезној и допунској литератури.

Консултације су део наставног рада са студентима, а одржавају их обавезно наставници и сарадници према унапред објављеном распореду. Распоред консултација се објављује на огласној табли и на веб-сајту Факултета. На консултацијама студенту се пружа помоћ и упутство при припремању семинара, колоквијума, практичних активности, задатака на пракси и испита.

Сви подаци обезбеђени су на веб страници факултета и доступни су студентима.

Наставници и сарадници имају коректан однос према студентима и поступају професионално, што студенти оцењују (студентска евалуација рада наставника и сарадника). Наставници и сарадници евидентирају присуство и активност студената (учешће у дискусијама, презентације, степен и темпо савладавања литературе и задатака) у портфолију за сваки предмет. На основу евиденције, наставник додељује студенту одређени број поена за активност и присуство настави.

Настава укључује примере из праксе, интерактивна је и подстиче студенте на примену стечених знања што се рефлектује у настави методика предмета, самосталном истраживачком раду студената и на пракси. Ови циљеви истакнути су у посебном одељку „сврха студијског предмета“, који је предвиђен за програм сваког предмета и показује усмереност предмета на практичну примену знања и стечених вештина. Применљивост и

подстицајност стечених знања и вештина студенти оцењују у евалуацији студијског предмета.

На почетку семестра студенти се опредељују за изборне предмете путем анкетирања које спроводи Студентска служба. Продекан за наставу прави распоред презентовања изборних студијских предмета од стране наставника, пре почетка семестра. Уколико специфични предуслови за похађање одређеног изборног предмета постоје, продекан за наставу и студентска питања сачињава писано обавештење о условима. Студентска служба у склопу анкете обавештава студенте о специфичним условима и проверава њихову испуњеност.

Студентска пракса јесте организовани облик рада од нарочите важности. О њеној реализацији старају се координатор професионалне праксе, продекан за наставу, декан и шефови катедри.

Координатор професионалне праксе у сарадњи са шефовима катедри и продеканом за наставу планира избор установа за реализацију професионалне праксе, договара сарадњу и доставља план и програм реализације праксе, најкасније две недеље пре почетка реализације праксе.

Координатор професионалне праксе израђује распоред реализације праксе, место реализације и распоред студентима по институцијама.

Наставници задужени за праксу студенте пре почетка реализације праксе упознају са циљем задацима, садржајима које треба да испуне у току реализације праксе.

За време реализације професионалне праксе наставници и сарадници према распореду направљеном у договору са координатором праксе обилазе студенте на пракси, прате њихов рад. Сваки студент води дневник праксе, који по завршетку реализације праксе доноси предметном наставнику који оцењује његов рад.

Анализа и евалуација праксе врши се у прве три седмице после праксе, усмено и у писаној форми, и обухвата студентску евалуацију организације, садржаја и остварености циљева праксе.

Продекан за наставу и координатор праксе подносе извештај Наставно-научном већу Факултета о испуњености циљева и квалитету обављене праксе. Извештаји о пракси део су годишњег извештаја о раду Факултета. Планове и мере за унапређење квалитета праксе предлажу катедре у сарадњи са Комисијом за обезбеђење квалитета, координатором праксе и продеканом за наставу, а усваја их Наставно-научно веће.

Високошколска установа систематски прати спровођење плана наставе, као и планова рада на појединим предметима, оцењује квалитет наставе и предузима корективне мере за његово унапређење. Установа упозорава наставнике који се не придржавају плана рада на предмету или не постижу одговарајући квалитет наставе на потребу побољшања и обезбеђују им потребно усавршавање.

Сваки наставник и сарадник подноси одговарајућој катедри извештај о свом раду у претходној школској години најкасније 15 (петнаест) дана након завршетка летњег семестра. Извештај садржи анализу, односно вредновање и евалуацију наставног процеса, као и евентуалне предлоге за допуну и измене садржаја и плана рада. На основу извештаја наставника, катедре разматрају реализацију наставног процеса и подносе Наставно-

научном већу извештај о извршеној анализи са мишљењем о квалитету наставе и предлозима измена на првој наредној седници Наставно-научног већа.

Комисија за самовредновање организује и спроводи поступке студентског вредновања наставе најкасније до краја семестра у којем се настава датих предмета окончава.

Студентски парламент може да организује и спроведе сопствену евалуацију наставе и достави своје мишљење и предлоге Комисији за квалитет и Наставно-научном већу Факултета најкасније до краја текућег семестра.

Комисија за самовредновање, Комисија за обезбеђење квалитета, продекан за наставу и декан врше анализу вредновања наставног процеса узимајући при томе у обзир извештаје наставника и сарадника, као и резултате студентске евалуације наставе (студијских предмета, наставника и сарадника, рада факултета). Комисија за обезбеђење квалитета доноси извештај о квалитету наставног процеса и предлаже Наставно-научном већу мере за побољшање рада. Наставно-научно веће разматра извештај о квалитету наставног процеса једном годишње, најкасније до утврђивања предлога Годишњег извештаја о раду Факултета.

#### **Стандард 6. КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ, УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА**

Педагошки факултет континуирано ради на подстицању, обезбеђивању услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

Научноистраживачки рад на Факултету се реализује у областима наука које су релеватне за образовање учитеља, васпитача и наставника и наука из области спорта, а усмерен је на исходе који су у складу са правцима развоја науке, њену ефикасност и ефективност, као и пласирање научноистраживачких резултата наставника, сарадника и студената.

На Факултету се континуирано планирају програми и пројекти који доприносе квалитету научноистраживачког, уметничког и стручног рада. Факултет планира и реализује међународне и националне научне скупове, конференције и учествује као суорганизатор истих на другим сродним факултетима у земљи и иностранству. Факултет промовише научноистраживачке резултате и у оквиру издавачке делатности кроз издавање публикација. Мобилност истраживача и међународна сарадња је широка област научноистраживачког рада наставника и сарадника.

Факултет планира, пројектује, припрема и реализује научне, стручне и уметничке пројекте а носиоци тих активности су наставници и сарадници, док координацију тим процесима води продекан за научноистраживачки рад.

*Програм научноистраживачког рада за петогодишњи период на предлог катедри израђује продекан за научноистраживачки рад, а разматра га и усваја Наставно-научно веће.*

Сваке године катедре разматрају и предлажу идеје за организовање научних скупова, истраживачких пројеката и даје предлоге са другим институцијама и високошколским установама у земљи и иностранству у циљу унапређивања научноистраживачког рада и

достављају продекану за научноистраживачки рад и продекану за међународну сарадњу. Предлоге разматра декан и продекани и достављају Наставно-научним већу на усвајање и представљају део годишњег програма научноистраживачког рада.

*Програм развоја научноистраживачког подмлатка* за петогошњи период предлаже продекан за научноистраживачки рад, на основу предлога катедри, а разматра га и усваја Наставно-научно веће.

На Факултету се ствара повољна клима за научноистраживачки рад и обезбеђују материјалне и организационе услове подршке. Факултет такође подржава научноистраживачки рад у оквиру докторских студија и подстиче и развија механизме имплементације резултата научноистраживачког рада у процес наставе. Факултет успоставља и развја сарадњу са научноистраживачким установама у земљи и иностранству и подстиче и подржава наставнике и сараднике у оквиру међународне размене и учешће у пројектима других научноистраживачких институција у земљи и иностранству.

Сваки наставник, на крају школске године доставља извештаје о реализованим научноистраживачким активностима (објављени радови, учешће на научним скуповима, учешће у научним пројектима и учешће у међународној размени и о гостујућим предавањима) катедри којој припада. Катедра анализира извештаје и даје предлоге за унапређивање научноистраживачког рада и доставља продекану за научноистраживачког рада. *Извештај о научноистраживачком раду* подноси продекан за научноистраживачки рад једном годишње, на крају школске године, а разматра га и усваја Наставно-научно веће.

Факултет прати и у складу са конкурсима и сопственим могућностима аплицира на јавне позиве ресорног министарства за науку и на друге интернационалне програме. *Међународна сарадња* са сродним факултетима у иностранству остварује се кроз различите активности (заједнички пројекти, програми, организације скупова, размне истраживача). Процесима и активностима међународне сарадње координира и прати продекан за међународну сарадњу.

У оквиру програма научноистраживачког рада планира се одржавање *научних скупова* међународног или националног карактера у организацији Факултета, најмање једном годишње. Факултет аплицира на конкурсе за суфинансирање научних скупова и боравка страних истраживача. Катедре дају предлоге за програм и организовање научних скупова и именује чланове катедре који су носиоци активности око планирања, припремања и организовања и реализовања научног скупа. Продекан за научноистраживачки рад координира тим радом. Програм скупова, програмски и организациони одбор скупа верификује Наставно-научно веће. У складу с могућностима, Факултет објављује монографије са скупа које су резултат научноистраживачког рада учесника.

Евалуацију научноистраживачког рада на Факултету обављају катедре, Наставно-научно веће и Савет Факултета.

Катедре достављају извештај евалуације једном годишње, на крају школске године продекану за научноистраживачки рад. Евалуација подразумева праћење и вредновање успеха сарадника на мастер и докторским студијама, број објављених монографских публикација, број радова објављених у релевантним и референтним часописима, број

радова које су наставници и сарадници излагали на домаћим и међународним скуповима и конференцијама, праћење и оцењивање ангажовања и квалитета рада на пројектима.

Факултет води базу библиографија наставника и сарадника, а наставници и сарадници су у обавези да ажурирају своје библиографије на крају сваке календарске године. Базе анализира и вреднује продекан за научноистраживачки рад и *Комисија за обезбеђење квалитета*.

Анализу извештаја научноистраживачког рада врши Комисија за обезбеђење квалитета и доставља предлог мера за унапређивање обима и квалитета научноистраживачког рада, мере разматраа Наставно-научно веће, а усваја Савет Факултета.

Квалитет научноистраживачког, стручног и уметничког рада се посматра у складу показатељима научне компетентности које је утврдило ресорно министарство за науку Републике Србије.

*Објављени радови* се посматрају у односу на: број радова по наставнику и сараднику, број цитата и фактор утицаја часописа или категорија којој припада према категоризацији ресорног министарства.

Квалитет наставника и сарадника у научноистраживачкој области се посматрају у односу на:

- број учешћа у домаћим и међународним пројектима,
- однос броја наставника и броја наставника укључених у научноистраживачке пројекте
- број објављених публикација,
- учешће наставника и сарадника на међународним и домаћим научним скуповима по позиву (као уводничари пленарним излагањем) или само као учесници,
- учешће наставника и сарадника у раду домаћих и међународних научних организација, институција,
- предавање наставника по позиву на други домаћим и иностраним универзитетима,
- број наставника чланова редакција домаћих и међународних часописа, као и рецензената у домаћим и међународним часописима,
- менторство на мастер академским студијама.

Квалитет научноистраживачког рада у оквиру *докторских академских студија* се сагледава у односу на:

- менторство на докторским академским студијама
- број одбрањених докторских дисертација
- однос броја наставника и броја публикација у међународним часописима (према критеријуму ресорног Министарства) у последњих 10 година

На Факултету се обавља издавачка делатност која је уређена Статутом Факултета и Правилником о издавачкој делатности. Факултет припрема и објављује научне, стручне и наставне публикације, периодичку и информативне публикације. Издавачка делатност се обавља преко *Центра за издавачку делатност* (ЦИД).

Издавачка делатност подразумева публиковање монографских публикација, серијских публикација, зборнике радова (тематски или зборнии са скупова), универзитетских уџбеника, практикума, приручника, збирки, библиографија, билтена, каталога и других публикација од значаја за Факултет.

Аутори рукописа подnose захтев за разматрање предлога о објављивању рукописа катери којој припадају и ЦИД-у. Катедра разматра и даје мишљење и предлаже рецензенте. Коначну одлуку о прихватању рукописа за издавање доноси ЦИД већином гласова. Ако је већина гласова за објављивање ЦИД доставља Наставно-научно већу предлог рецензената које је предложила катедра.

Процедура издавања регулисана је Правилником о издавачкој делатности

Факултет издаје научни часопис. Подизање рејтинга часописа је континуиран процес у који су укључени продекан за научноистраживачки рад, главни уредник и реакција часописа.

### **Стандард 7. КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА**

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Педагошки факултет је осигурао да наставу изводи компетентан и квалификован наставни кадар. Квалитет наставника и сарадника на Педагошком факултету обезбеђује се кроз:

- избор наставника и сарадника преко јавног конкурса;
- благовремену и планску селекцију младих сарадника;
- редовно праћење и евалуацију квалитета рада наставника и сарадника (педагошког, научноистраживачког, стручног);
- стварање услова за перманентну едукацију, усавршавање и развој наставника и сарадника.

Поступак и услови за избор у звање наставника и сарадника прописани су Законом о високом образовању, а ближи услови и критеријуми утврђени су *Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника Универзитета у Крагујевцу*, у складу са прописима Националног савета за високо образовање.

Факултет води адекватну кадровску политику с циљем обезбеђења квалитетног наставничког и сарадничког кадра. Структура наставног особља утврђује се на основу броја часова активне наставе тако да наставници просечно остварују просечно максимално до 180 часова свих облика активне наставе годишње, односно до 6 часова недељно са толеранцијом од 20%. Наставник који је ангажован на више високошколских установа остварује активну наставу у свакој установи сразмерно проценту ангажовања од прописаног максимума од 12 часова, с тим да његово укупно ангажовање не може бити веће од 12 часова активне наставе недељно на свим високошколским установама у Републици Србији. Од укупног броја часова активне наставе предавања на студијском програму најмање 70 % изводе наставници у радном односу са пуним радним временом.

Број сарадника одговора потребама студијског програма тако да сарадници остварују просечно максимално до 300 часова активне наставе годишње, односно до 10 часова недељно уз толеранцију од 20%. Ангажовање по сараднику не може бити веће од 16 часова активне наставе недељно на свим високошколским установама у Србији. Посебан аспект кадровског планирања јесте равнотежа у старосној структури наставника и сарадника и избор и напредовање младих кадрова.

Потребу за избором наставника и сарадника утврђује одговарајућа катедра, на основу планирања радног оптерећења наставника/сарадника. Факултет на основу предлога катедре на почетку академске године доноси и на Наставно-научном већу усваја годишњи план запошљавања. Одлуку о расписивању конкурса доноси декан.

Избор наставника и сарадника на Педагошком факултету врши се на основу јавног конкурса, а у складу са: *Законом о високом образовању, Правилником о начину и поступку заснивања радног односа и стицању звања наставника Универзитета у Крагујевцу, Статутом Педагошког факултета у Ужицу.*

Приликом првог избора у наставничка звања поред поменутих општих аката Факултет доследно поштује и одредбе *Правилника о извођењу и оцени приступног предавања на Педагошком факултету у Ужицу*, којим се регулишу и ближе одређују услови, поступак и критеријуми за оцену способности кандидата за наставни рад који се први пут бирају у наставничко звање. Приступно предавање је јавно, оглашава се на огласним таблама и сајту Факултета и одржава у просторијама Факултета, а критеријуми оцењивања приступног предавања обухватају: припрему и квалитет садржаја предавања; стручни и дидактичко-методички аспект извођења предавања.

Поступак и услови за избор наставника и сарадника се утврђују унапред, јавни су и доступни стручној и широј јавности. Наставници и стручни сарадници се запошљавају у складу са утврђеним планом запошљавања који доноси Сенат Универзитета у Крагујевцу, на предлог декана Факултета.

Процедура избора наставника и сарадника подразумева:

- расписивање конкурса;
- избор комисије од најмање три наставника, истраживача или уметника из научне области, односно уметности за коју се наставник бира, од којих најмање један није у радном односу на Универзитету;
- разматрање извештаја на Наставно-научном већу Факултета;
- објављивањем комплетног изборног материјала на интернет страници Факултета, односно Универзитета;
- након става Наставно-научног већа одлуку о избору наставника доноси стручни орган Универзитета, односно Сенат Универзитета ако се ради о избору у звање редовног професора.

У поступцима избора наставника и сарадника у звања стриктно се поштује изборна процедура и вреднују се научни, истраживачки и педагошки аспекти рада наставника. Научни и истраживачки аспекти рада наставника обухватају резултате научно-истраживачког рада, који се вреднују преко броја и ранга научних публикација и учешћа у научним пројектима у складу са одредбама *Правилника о поступку и начину вредновања и*

*квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача.* Показатељи који се тичу наставног рада и ангажовања у развоју наставе су: позитивна оцена педагошког рада и резултати у обезбеђивању научно-наставног подмлатка. поред ових елемената вреднује су и следећи изборни елементи: стручно-професионални допринос, допринос академској и широј заједници сарадња са другим високошколским и/или научноистраживачким институцијама у земљи и иностранству.

Приликом избора кандидата у једно од наставничких звања, Факултет посебно вреднује научноистраживачки рад из уже области за коју се бира што се исказује кроз:

- број објављених монографија и поглавља у монографијама,
- број радова објављених у међународним научним часописима, узимајући у обзир податке о импакт факторима часописа,
- број радова у домаћим часописима са листе министарства надлежног за науку,
- учешће у научноистраживачким пројектима,
- учешће са радовима (прилозима) на научно-стручним скуповима националног и међународног значаја,
- стручно и научно усавршавање из уже области, узимајући у обзир квалитет и трајање програма усавршавања,
- одржавање предавања и наставе на сродним факултетима или факултетима матичним за ужу научну област наставника, у земљи и иностранству,
- менторства за докторске дисертације и мастер радове,
- учешће у редакционим одборима регистрованих научних часописа.

Приликом избора наставника, вреднују се и резултати које је наставник постигао на другим пољима:

- објављени уџбеници и приручници,
- студентска оцена педагошког рада наставника,
- учешће у пројектима,
- ангажовање у активностима које доприносе раду и угледу Факултета и Универзитета.

Посебно се вреднују активности и резултати на пољу доприноса развоју Факултета. Приликом избора сарадника вреднују се исти аспекти, са изузетком оних које сарадник по природи надлежности не обавља (нпр. менторства).

Картони научног радника свих наставника и сарадника доступни су на веб-сајту Факултета.

Факултет систематски прати, вреднује и подстиче научну и педагошку активност наставника и сарадника. Квалитет научноистраживачких активности наставника и сарадника се вреднују на основу важеће категоризације часописа и одредаба датих у *Правилнику о поступку и начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача.* Квалитет научноистраживачког рада наставника се прати кроз број и квалитет објављених радова сваке године, што се исказује у годишњем извештају о раду Факултета (извештаји катедри и извештај о научноистраживачком раду).



Квалитет педагошког рада наставника и сарадника прати се и проверава кроз:

- 1) самовредновање наставника и сарадника,
- 2) вредновање наставника и сарадника од стране студената,
- 3) преко резултата истраживачког рада у оквиру научноистраживачких пројекта.

Студентска оцена педагошког рада наставника представља део евалуације рада наставника и сарадника. Уколико се резултатима студентске евалуације рада наставника и сарадника покажу мањкавости у раду наставника/сарадника, Комисија за обезбеђење квалитета на то указује, а декан, продекан за наставу и шеф одговарајуће катедре предузимају адекватне мере у циљу побољшања квалитета наставе. Наставно-научно веће Факултета усваја анкете са циљем студентског вредновања педагошког рада наставника и сарадника.

Факултет систематски подстиче научноистраживачки рад наставника и сарадника. Поступци су дефинисани и *Програмом развоја научноистраживачког подмлатка и Програмом научно-истраживачког рада Педагошког факултета.*

Планирање квалитетног наставног кадра је предвиђено и остварује се на основу Статута Педагошког факултета у Ужицу и *Програма развоја научноистраживачког подмлатка Педагошког факултета у Ужицу.*

Перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника су регулисани свим општим актима, а посебно *Правилником о стручном усавршавању запослених на Педагошком факултету у Ужицу.* Наставници и сарадници на Факултету користе следеће облике стручног усавршавања:

- 1) Наставак школовања на студијама дипломских, специјалистичких или докторских академских студија;
- 2) Учесће на стручним и научним скуповима у земљи и иностранству;
- 3) Учесће у реализацији научно-истраживачких пројеката;
- 4) Студијске боравке и специјализације у земљи и иностранству,
- 5) Израду, публикавање и јавну презентацију радова из стручне и наставно-научне проблематике.

У циљу перманентног усавршавања и развоја наставника и сарадника Факултет континуирано ставља на увид свим запосленима обавештења о научноистраживачким конкурсима, програмима мобилности и међународне сарадње, националним и међународним скуповима и конференцијама, као и остале информације и позиве од значаја за стручно усавршавање и развој наставника и сарадника. Факултет подржава и стимулише учешће наставника и сарадника на међународним и научним скуповима и конференцијама кроз финансијску подршку за трошкове котизације, организацијом међународних скупова, као и издавачком делатношћу.

Повезаност образовног рада са истраживањем реализује се у оквиру пројекта. Наставници и сарадници Факултета укључени су у пројекте других факултета, као и Еразмус и друге пројекте.

Факултет обезбеђује различите врсте усавршавања наставника и сарадника. Осим тога, наставници и сарадници у оквиру различитих програма и пројеката, као и из буџета Факултета, обезбеђују неопходну литературу за своје стручно усавршавање.

Факултет пружа финансијско-материјалну подршку сарадницима у изради докторских дисертација, обезбеђујући просторно-техничке услове за рад, надокнаду дела трошкова школарине у складу са могућностима, надокнаду трошкова пријаве и одбране.

### **Стандард 8. КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА**

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Педагошки факултет у потпуности и благовремено информисе све заинтересоване кандидате за студирање на овом факултету, као и све активне студенте на студијских програмима, пружајући им релевантне информације повезане са њиховим студијама. Све потребне информације за све програме налазе се у *Информатору*, на сајту факултета, као и на огласној табли на Факултету. Ове информације садрже:

- податке о Факултету и управи Факултета,
- податке о студијским програмима (курикулуми студијских програма, план и програм наставе по предметима, расподела ЕСПБ, календар и распоред наставе и консултација, облици наставе, услови уписа у наредну годину студија, буџетски статус, обавештења о пракси),
- податке о пријемном испиту (услови уписа, потребна документација, полагање пријемног испита, оцењивање задатака, начин рангирања и избор кандидата, начин и рокови за подношење жалби),
- податке о испитима, при чему су све испитне активности (испитни рокови, термини писмених и усмених испита, испитни спискови, испитна питања, препоручена литература) одвијају по унапред познатом плану,
- податке о Студентском парламенту,
- информације о конкурсима, стипендијама, програмима размене, центра за развој каријере, активностима Студентског парламента.

Факултет благовремено информисе потенцијалне студенте путем веб-сајта Факултета, информатора, објављених конкурса, излагања на сајмовима образовања и науке, директним промоцијама у средњим школама итд. Благовремено и квалитетно информисање је у надлежности декана, продекана за наставу, студентске службе и рачунарског центра и тима за промоцију факултета.

У конкурсима за упис у прву годину студија, за сваки студијски програм наводи се број кандидата који ће бити примљен, услови за упис, критеријуми рангирања, број кандидата

који се финансирају из буџета Републике Србије, висина школарине за кандидате који се не финансирају из буџета, поступак спровођења пријемног испита и рангирања кандидата.

При селекцији студената, вреднују се резултати постигнути у претходном школовању и резултати постигнути на пријемном испиту, у складу са Законом о високом образовању. С обзиром на специфичност посла, на студије се могу примити лица која задовољавају посебне стандарде психофизичке способности учитеља/васпитача/тренера у спорту. Равноправност студената по свим основама је загарантована (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем не смеју бити дискриминишући фактори).

Планирање, припремање, организовање, реализацију пријемног испита врши Главна комисија за упис, коју предлаже Наставно-научно веће, а именује Ректор Универзитет у Крагујевцу. Централна комисија задужена је и за координацију рада поткомисија које се формирају од наставника и сарадника према области провере способности и пријемног испита. Надлежности главне и поткомисија регулисане су одлуком о њиховом образовању.

Пријемни испит спроводи се у складу са *Законом о високом образовању*, општим актима Универзитета и Факултета: *Правилник о упису студената на студијске програме Универзитета у Крагујевцу*, *Правилником о упису студената на студије првог степена педагошког факултета у Ужицу*, *Правилником о условима, начину и поступку уписа студената на други и трећи степен академских студија*.

Поступак праћења рада студената и оцењивања представља саставни део програма сваког студијског предмета. Поступак садржи: опис активности која се оцењује, број поена (минимални и максимални) који студент стиче реализацијом сваке активности и коначну оцену у односу на стечени збир поена. Укупни број поена које студент може остварити на студијском предмету је 100, док је скала оцењивања униформна за све предмете да би се обезбедила јасност критеријума оцењивања.

Предиспитне обавезе могу обухватити:

- присуство и активност студената на настави (учешће у дискусијама, анализама, решавању задатих проблема и задатака, степен заинтересованости, интеракцију са наставником/сарадником и другим студентима, степен иницијативе у раду и сл.),
- самостални рад студента – семинарски рад, презентација семинарског рада, израда припреме за час, израда пројекта истраживања, реализација истраживања, израда есеја и реферата, учешће у групном раду, иницијатива и кооперативност у групном раду/раду у паровима),
- степен савладаности литературе,
- колоквијуме.

Приликом утврђивања врсте, обима и тежине предиспитних обавеза, наставник их мора ускладити са: природом предмета, циљевима студијског предмета, бројем ЕСПБ бодова (предвиђеним бројем часова активне наставе и сати самосталног рада). Уколико је на предмету више наставника/сарадника, сваки од њих оцењује тематску област коју обрађује, а коначна оцена се своди сабирањем броја поена. Наставници договарају обим и

ниво захтева и у програм предмета уносе критеријуме оцењивања и наводе предиспитне обавезе.

Полагање испита организује се непосредно по окончању наставе у испитном року.

Сваки наставник дужан је да на почетку семестра студенте упозна са предиспитним обавезама. Студент који је испунио минимум предиспитних обавеза, а није положио део испита или није уопште полагао испит из делова, има право да у испитном року полаже испит у целини. Положени део испита (колоквијум) признаје се приликом полагања испита у целини, уколико је то предвиђено спецификацијом студијског предмета. Наставник је дужан да на почетку семестра објави оквирно време полагања колоквијума и делова испита.

Наставник и сарадник оверавају потписом у индексу да је студент реализовао предиспитне обавезе, уносећи број поена које је студент остварио. Оверавање се може вршити непосредно по реализацији предиспитне обавезе (семинарски рад, самостални рад друге врсте, колоквијум) или на крају семестра.

Студент пријављује испит приступом на апликацију е-индекс у роковима које утврђује факултет. На основу добијених пријава, Студентска служба сачињава Записник о полагању испита, а исти преузима наставник/сарадник на датом предмету. Студент не може положити испит пријављивањем испита испитивачу, тј. испитивач не може у записник уписати студента који је накнадно доставио испитну пријаву. После обављеног испита, наставник/сарадник предаје попуњен записник и пријаве студентској служби.

Контрола квалитета оцењивања обухвата следеће поступке:

- Студентска служба сачињава извештај о оцењивању и пролазности на испитима за сваки испитни рок за сваки студијски предмет и студијски програм и доставља продекану за наставу на крају академске године;
- Извештај о оцењивању и пролазности на испитима разматрају катедре, које анализирају успех на сваком студијском предмету по роковима и на годишњем нивоу, разматрају проценат пролазности, критеријуме оцењивања на предметима на којима је просечна оцена несразмерно висока или несразмерно ниска, узорке неуспеха и мале пролазности и предлажу корективне мере. Код наставника код којих се појављује највећи број негативних, а такође и код наставника где су у највећем броју случајева одличне оцене, врши се детаљна анализа наставничких критеријума за оцењивање студената и дају сугестије у циљу побољшања квалитета оцењивања студената и усаглашавања критеријума са другим наставницима. Закључке са катедри разматра Наставно-научно веће које доноси предлоге мера за унапређивање квалитета наставног процеса и постигнућа студената. Извештај о пролазности на испитима разматрају и органи Универзитета;
- Комисија за самовредновање спроводи процес студентског вредновања процеса оцењивања на крају семестра и сачињава извештај који доставља Комисији за обезбеђење квалитета, која разматра извештај, предлаже корективне мере и доставља Наставно-научном већу на усвајање;
- У случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања заказује се катедра која разматра околности, а наставник код којег је установљено кршење

правилника о оцењивању дужан је да поднесе извештај катедри. Катедра доставља извештај наставника и записник са катедре декану.

У складу са Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту наставници и сарадници су дужни да перманентно прате и анализирају резултате испита у оквиру својих предмета.

Факултет прати и допринос студената развоју локалне заједнице, афирмацији пламенитих дела и спортских успеха. Декан и продекани достављају Комисији за обезбеђење квалитета податке који недвосмислено указују на додатну активност студента коју је испољио на унапређењу квалитета живота локалне средине, истакао се хуманитарним радом, непосредном помоћи особама чији је живот угрожен, племенитим поступцима и истакнутим спортским резултатима на државним и међународним такмичењима. Факултет додељује признања за ваннаставне активности студентима у складу са *Правилником о ваннаставним активностима студената Универзитета у Крагујевцу*.

#### **Стандард 9. КВАЛИТЕТ УЦБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА**

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката

Факултет обезбеђује студентима уџбенике, који су доступни у библиотеци Факултета или у електронском формату. Друга потребна литература неопходна за савладавање градива, студентима је доступна у библиотеци, скриптарници, електронски или на други начин у договору са предметним наставником. За литературу која није доступна студенту, наставник је дужан да обезбеди студентима на платформи.

Кроз самовредновање наставе и студијског програма од стране студената добија се повратна информација о покривености предмета одговарајућим уџбеницима и литературом и благовременом упознатошћу са тим. Комисија за самовредновање спроводи једном годишње студентску анкету о квалитету и доступности уџбеничке литературе и материјала за учење. Извештај доставља Комисији за обезбеђење квалитета која разматра и доноси предлог корективних мера.

Квалитет уџбеника и других учила процењује се у складу са стандардима квалитета, на начин и по поступку утврђеним Правилником о уџбеницима.

За потребе наставног рада, наставник може предвидети коришћење следеће:

- *Основни уџбеник* који је основно наставно средство и чији је садржај у складу са потребама наставног предмета, а који је намењен првенствено студентима Педагошког факултета и који у највећој мери покрива одређени програм студијског предмета, а чији је аутор/и или коаутор наставник/ци (тренутни или бивши) факултета, као и уџбеник са неког другог домаћег или страног факултета (универзитета);
- *Додатни материјали* – практикуми, збирке текстова, збирке задатака, одабрани текстови, публикације које једним делом обухватају садржај наставног предмета и друга средства која су потребна за остваривање студијског програма;

- *Монографија или делови монографије* којим је обухваћен садржај студијског предмета;
- *Скрипта* – ауторизована предавања која се издају за лакше остваривање студијског програма

Наставни материјал, као и материјал за припремање испита на наставном предмету може се обезбедити и комбиновањем горе поменутих публикација.

Наставник је дужан да за предмете на којима изводи наставу прецизно наведе уџбенике, монографије, зборнике и други материјал који се користи као извор за наставне и испитне активности и да за сваки извор наведе број страница које су обавезне за студенте. Наставник је дужан да обезбеди расположивост извора наставних и испитних материјала.

Приликом усвајања Програма рада студијских предмета надлежне катедре проверавају да ли је обим уџбеника у складу са стандардом обима наставног и испитног материјала на Факултету. Уколико се утврди да је на неком наставном предмету предвиђен текст наставног материјала већи од стандардом прописаног, Катедра је обавезна да захтева од наставника на наставном предмету да текст наставне и испитне материје прилагоди стандардима квалитета уџбеника на Педагошком факултету. У случају да наставник не поступи по захтеву Катедре, шеф Катедре о томе писмено обавештава продекана за наставу. У случају да је утврђено одступање у коришћењу наставног и испитног материјала изван Програма рада на наставном предмету, декан доноси одлуке о предузимању корективних мера против наставника и о донетим одлукама обавештава Наставно-научно веће.

Факултет врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета наставног процеса. Саставни део анкете јесу и питања о квалитету наставног или испитног материјала. Резултате анкете редовно прате и анализирају Комисија за самовредновање и Комисија за обезбеђење квалитета.

Сваки наставник и сарадник у оквиру плана рада који подноси пре почетка наставне године има могућност да иновира уџбенички и другу литературу неопходну за савладавање садржаја студијског предмета и свој предлог износи и образлаже одговарајућој катедри. Катедра разматра предлоге о изменама и допунама уџбеничке литературе и доставља ННвећу на усвајање.

На Факултету је студентима на располагању библиотека и читаоница. Библиотека располаже потребним бројем библиотечких јединица и опремом за рад. Организација и рад библиотеке уређени су *Правилником о раду библиотеке*, а у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности и другим нормативима из ове области. Библиотечки фонд је на располагању студентима, наставном и ненаставном особљу Факултета. Библиотека обезбеђује библиотечке јединице и међубиблиотечком разменом.

Просторије библиотеке са читаоницом смештене су у адекватном простору у згради Факултета и доступне су студентима и наставницима. Простор библиотеке и читаонице поседује оптималан простор адекватан за рад.

На почетку школске године библиотекари обавештавају студенте прве године о начину рада библиотеке и читаонице. Студенти процењују кроз процес анкетања доступност библиотечких јединица, подршку библиотечког особља, организацију и време рада библиотеке.

Наставници такође процењују структуру и обим књижног фонда и материјала за студенте у складу са потребама предмета на којима изводе наставу, кроз анкетања. Пре почетка академске катедре разматрају и процењују потребе за додатном набавком библиотечких јединица и достављају библиотеци своје потребе. Библиотекари обједињавају потребе за набавком достављају декану и Савету факултета који усваја план набавке.

Библиотека има потребан број квалификованих библиотекара, а Факултет се континуирано стара о њиховом стручном усавршавању. Шеф библиотеке подноси извештај о раду библиотеке који је део годишњег извештаја рада Факултета. Годишњи план рада библиотеке је саставни део годишњег плана рада Факултета.

Резултате процене квалитета библиотеке Комисија за самовредновање доставља Комисији за обезбеђење квалитета која обједињује у извештај који разматра Наставно-научно веће и даје предлоге за унапређење које усваја Савет факултета.

Факултет поседује све информатичке ресурсе и информатичку опрему за реализацију наставе, рад студената, научноистраживачки рад наставника, потребе рада Факултета. Факултет има свој сајт и платформу Microsoft Office 365 којој имају приступ сви запослени и студенти. Студенти и запослени имају приступ интернету на Факултету. Факултет је члан АМРЕС-а и користи доступне сервисе у оквиру те мреже. На сајту и платформи студентима су доступни електронски материјали за учење. Факултет редовно и континуирано објављује у електронском облику све своја издања часописа, зборника радова са научних скупова.

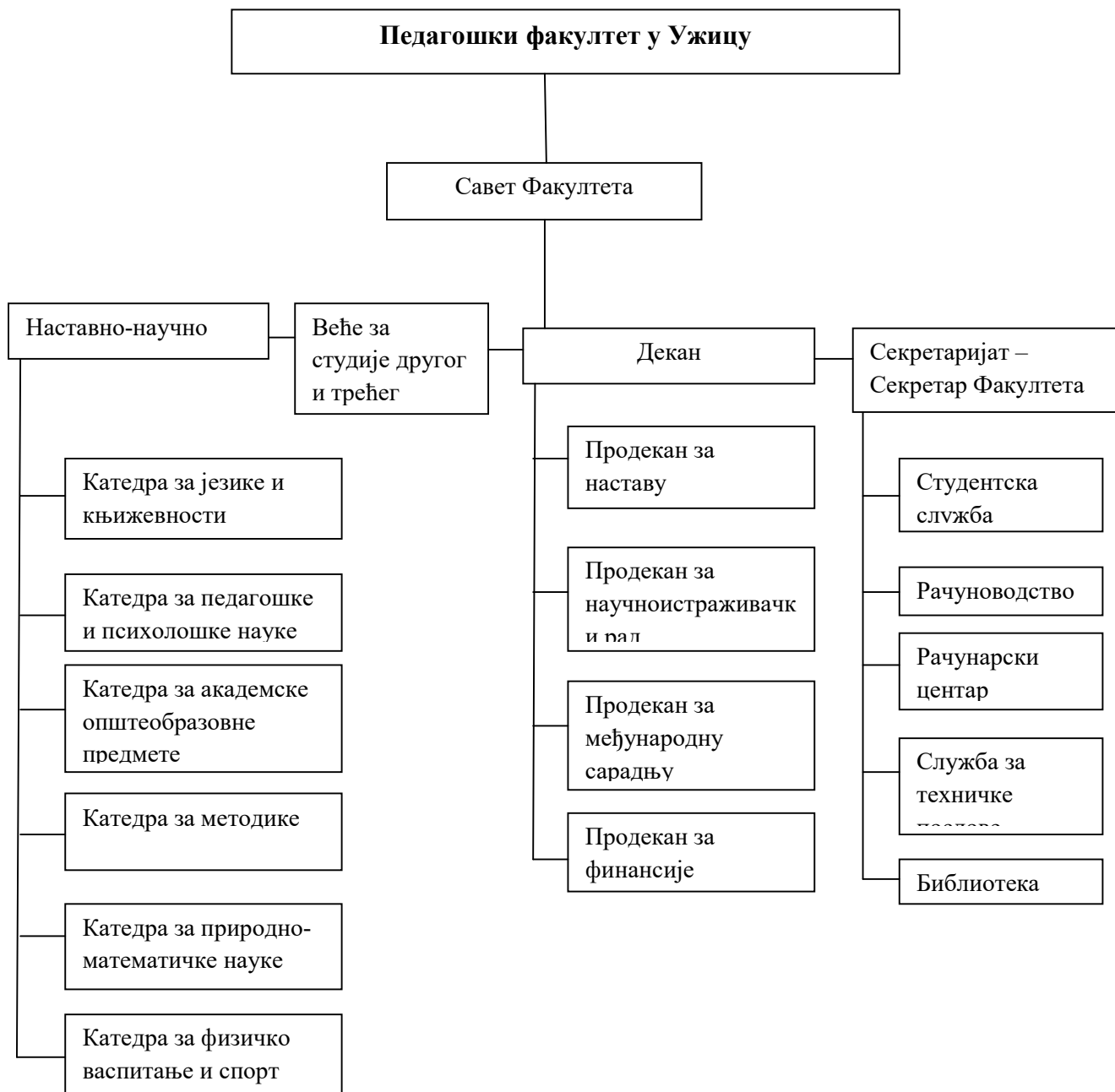
Студентима је доступан студентски портал е-индекс за потребе пријављивања испита, евиденција полагања испита и слично.

Праћење и вредновање квалитета информатичке опреме и рада информатичког центра врши се периодично путем анкетања студената и запослених.

#### **Стандард 10. КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ**

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и континуираним праћењем и провером њиховог рада.

Организациона структура на Педагошком факултету представљена је на следећој шеми.



Структура, организационе јединице, надлежност, делокруг рада, координација и контрола сваког органа и елемента из организационе структуре утврђене су Статутом Педагошког факултета, а у складу са Законом о високом образовању Републике Србије.

Орган управљања је Савет. Састав, начин и поступак избора и надлежности Савета утврђени су Статутом факултета у складу са Законом о високом образовању (у даљем тексту: Закон), а начин рада и одлучивања *Пословником о раду Савета*.

Питања о којима одлучује Савет претходно разматра Наставно-научно веће. Одговорност Савета Факултета дефинисана је Статутом и општим актима Факултета.



Орган руковођења Факултетом је декан. Услови за избор декана утврђени су Законом, а начин и поступак избора и његове надлежности Статутом Факултета, у складу са Законом. У складу са својим надлежностима декан представља и заступа Факултет и руководи његовим радом. Руковођење обухвата планирање, организовање, вођење, праћење, евалуацију, унапређивање и контролу рада Факултета. Послови руковођења обављају се у границама овлашћења, законито и благовремено.

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

Декан је одговоран за законитост рада Факултета, функционисање система управљања квалитетом, спровођење утврђених стандарда квалитета у свим областима рада. Декану у раду помажу продекани чије су надлежности утврђене Статутом Факултета.

Ради разматрања питања из делокруга рада Факултета и заузимања ставова о њима декан Факултета образује Колегијум. Састав Колегијума утврђен је Статутом Факултета. Декан, продекани и лица са извршном одговорношћу своју одређеност за успостављање, примену и стално унапређивање система управљања квалитетом испољавају кроз јасно утврђену политику развоја, утврђивање мерљивих циљева и индикатора њиховог остваривања, стално периодично испитивање система обезбеђења квалитета ради повећања ефикасности и ефикасности.

Ненаставну подршку раду Факултета пружа ненаставна јединица - Секретаријат, који чине секретар и стручне службе дефинисане у Статуту Факултета. Радом служби руководи секретар. Подела послова унутар служби Секретаријата, њихов опис, дужности и одговорности за свако радно место запослених ван наставе утврђени су *Правилником о систематизацији радних места*.

Број запослених у нененастави усклађује се са акредитационим захтевима.

Стално стручно усавршавање праћењем стручне литературе и учествовање на стручним семинарима и курсевима императив су у раду служби Секретаријата.

Стандарди рада служби утврђени су општим актима Факултета којима се уређују одговарајуће области рада у складу са законским прописима. Радни однос са ненаставним особљем заснива се сагласно одредбама важећих прописа из области рада у складу *Правилником о систематизацији радних места*.

Процена потенцијалних кандидата обавља се на основу документације о квалификацијама и референци, као и на основу општег утиска који кандидат оставља у непосредном разговору са деканом, секретаром или шефом одговарајуће службе (професионална компетентност, начин изражавања, информисаност и др).

Увођење у посао, односно оспособљавање за самостално обављање послова спроводи се како са новозапосленим лицима, тако и са запосленима распоређеним на друга радна места. Увођење у посао обавља непосредни руководилац службе и оно обухвата: упознавање са организацијом и описом послова, прописима који се односе на одговарајућу врсту посла, нормативним актима и правилима рада. Период увођења у посао одређује непосредни руководилац, односно шеф службе и зависи од врсте и сложености послова. На крају периода рада под надзором спроводи се процена оспособљености и на основу тога предузимају даље мере.

Факултет спречава сваки вид непосредне и посредне дискриминације лица приликом избора кандидата за запошљавање и обављање одређеног посла, као и запослених.

Квалитет управљања и квалитет ненаставне подршке обезбеђују се: систематским праћењем, контролом и извештавањем о њиховом раду; предузимањем подстицајних и корективних мера према запосленима; оцењивањем квалитета рада органа и служби Факултета и унапређивањем професионалних компетенција запослених ван наставе.

Факултет обезбеђује запосленима радно окружење које је подстицајно за њихов рад.

Извештаји о раду органа управљања, руковођења, стручних органа и о раду стручних служби Факултета саставни су део извештаја о раду Факултета који сваке године до 30. децембра разматра и усваја Савет, на предлог Наставно-научног већа.

Комисија за самовредновање периодично спроводи анкетирање испитујући ставове, мишљења и оцене наставника, сарадника и ненаставног особља и студената о раду и деловању органа Факултета, стручних служби и ненаставног особља.

Извештај о резултатима анкете Комисија за самовредновање доставља Комисији за обезбеђивање квалитета која на основу објективно утврђених слабости и пропуста у раду утврђују се мере за њихово отклањање. Извештај и предлог мера за унапређење квалитета управљања и ненаставне подршке доставља Наставно-научном већу на разматрање, а Савету на усвајање.

### **Стандард 11. КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ**

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

Факултет, с обзиром на број студената, наставника, сарадника и ненаставног особља, располаже одговарајућим простором и опремом. У учионичком простору обезбеђује се место за сваког студента.

Факултет обезбеђује адекватност простора у урбанистичком, техничко-технолошком, хигијенском и наменском погледу. Објекти имају грађевинску и употребну дозволу. Објекти испуњавају здравствене и сигурносне стандарде.

Факултет обезбеђује одвијање наставе и других облика рада у просторијама адекватног типа на факултету: амфитеатри, учионице, атељеи, специјализовани кабинети, спортска сала, библиотека, читаоница и ван факултета кроз уговоре о коришћењу простора (спортски центар, стадион, вежбаонице при школама и предшколским установама). За учионице и остале просторије у којима се одвија настава, обезбеђује се довољно адекватне, техничке, информатичке и друге опреме. Све општенаменске учионице опремљене су платном за пројектовање, персоналним рачунаром, пројектором и имају имају приступ интернету.

Информатички кабинет опремљен је са рачунарима, пројектором, платном, штампачем, видео камером, најмање једним лаптоп рачунаром. На факултету постоје две наменске методичке учионице опремљене рачунарима, видео камерама, респондерима пројектором, платном, штампачем, скенером и приступом интернету. Специјализоване учионице и

поседују фотокопир апарате, довољан број рачунара, адекватне штампаче, скенер, пројекторе, паметне табле и другу специфичну опрему.

Факултет обезбеђује адекватне кабинете и опрему за рад наставника и сарадника са студентима и за научно-истраживачки рад, као и адекватне просторије и опрему за рад стручних служби и административних јединица.

За потребе рада студентског парламента обезбеђен је одговарајући простор.

Простор библиотеке одговара библиотечком фонду. Простор читаонице одговара броју студената и омогућава неометан индивидуални рад, непрестану интернет везу, као и непосредну доступност библиотеке и читаонице.

Настава из методичких предмета и пракса одвијају се у основним школама, предшколским установама и спортским клубовима и организацијама. Факултет, у складу са могућностима, обезбеђује додатне техничке и материјалне услове за реализацију наставе у установама у којима се одвија пракса.

Факултет непрестано прилагођава опремљеност, како у погледу количине, тако и у погледу квалитета, савремености и адекватности опреме, средстава и материјала. Факултет прати ниво опремљености, структуру и начин коришћења опреме и на сродним факултетима у развијеним земљама и настоји да своју опремљеност усагласи са високим стандардима. О испуњености ових стандарда стара се декан са Колегијумом, као и свака катедра појединачно за услове рада на студијским предметима који јој припадају.

Сваке године на почетку јесењег семестра, катедре разматрају услове и потребе у погледу простора и опреме за реализацију наставе и дају предлоге за унапређивање. Декан са колегијумом разматра стање опреме, средстава и материјала и потребе наставника изнетих на катедри и прави план унапређивања на овом плану. Факултет обезбеђује редовно и квалитетно одржавање простора и опреме, радом техничке службе и систем администратора.

Факултет континуирано прати и учествује на свим конкурсима у оквиру научних и развојних и инвестионих пројеката МПНТР и тежи да кроз та средства унапреди простор и опрему. Осавремењивање опреме врши се набавкама из сопствених средстава Факултета, донацијама и сл.

Студенти оцењују квалитет простора и опреме у оквиру евалуације рада факултета. Резултати студентске евалуације узимају се у обзир приликом планирања набавке опреме и адаптације простора. Набавка опреме и адаптација простора подразумевају адекватну законску процедуру.

## **Стандард 12. ФИНАНСИРАЊЕ**

Квалитет финансирања Факултета обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

Факултет остварује приходе из средстава републичког буџета, као и из средстава по основу школарина, пружања услуга трећим лицима, донација, пројеката и других извора у складу са законом.

Средства која Факултет оствари, осим средстава које обезбеђује Република, чине сопствени приход којим Факултет располаже самостално. Анализа пословања Факултета од оснивања до данас показује да Факултет планирањем распореда и намене како буџетских, тако и сопствених прихода, обезбеђује финансијску стабилност за свој рад. Имајући у виду ограничења у коришћењу буџетских средстава, Факултет утврђује приоритете у извршавању планираних активности, као и начине измиривања расхода у ситуацијама утврђених ограничења.

У процесу припреме финансијског плана декан Факултета је, као одговорно лице за преузете обавезе, носилац организације процеса планирања.

Нацрт финансијског плана припрема декан Факултета у сарадњи са продеканом за финансије и руководиоцем Службе за рачуноводство, секретаром. Изради нацрта финансијског плана претходи анализа остварених резултата у претходној години коју даје руководилац Службе за рачуноводство. Факултет посебно описује начин истраживања финансирања и наставе. Факултет има вишегодишњи план финансирања сопствених активности. У оквиру тог плана, буџетирани и стварни трошкови сваког студијског програма и целе установе се периодично структурирају и документују.

Нацрт финансијског плана усклађује се са упутствима Министарства финансија у делу у коме је то потребно.

Предлог финансијског плана разматра и утврђује Наставно-научно веће, а усваја Савет Факултета.

Нацрт плана коришћења средстава за инвестиције припрема декан у сарадњи са продеканима и уз стручну помоћ руководиоца Службе за рачуноводство. Нацрт плана разматра Наставно-научно веће и утврђује предлог, а предлог плана разматра и усваја Савет Факултета. Факултет обезбеђује јавност финансијског пословања путем извештаја о пословању, а на основу завршног рачуна.

### **Стандард 13. УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА**

Факултет обезбеђује значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима Факултета, као и кроз анкетирање студената о квалитету Факултета.

Представници студената су чланови Комисије за обезбеђења квалитета и Комисије за самовредновање и учествују у раду комисија. Студенти су чланови Савета Факултета и активно учествују у раду. Представнике студената у комисијама и Савету бира Студентски парламент.

Као чланови органа факултета студенти имају могућност да учествују у свим сегментима система за управљање квалитетом, од формулисања *Стратегије за обезбеђење квалитета*, преко обраде и анализе података у различитим областима обезбеђења квалитета, до формулисања акционих планова и корективних мера и праћења њиховог спровођења.

Студентски парламент у писаној форми доставља и даје своје мишљење, предлоге и сугестије о стратегији, стандардима, поступцима и документима за обезбеђење квалитета најмање једном годишње Комисији за обезбеђење квалитета. Комисија разматра мишљење Парламента и предлаже одговарајуће мере за оне области које су студенти оценили као слабост. Те мере се усвајају на првој наредној седници Наставно-научног већа и саставни су део акционог плана за унапређивање.

Самовредновање се спроводи на Факултету. Поступци и процедуре процеса самовредновања су ближе одређени Правилником о самовредновању. Анкете о свим областима које се проверавају и оцењују у процесу самовредновања су саставни део тог Правилника.

Студенти, чланови Комисије за обезбеђење квалитета и Комисије за самовредновање активно учествују у изради и ревизији постојећих анкета за процену квалитета области рада Факултета.

#### **Стандард 14. СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА**

Факултет континуирано и систематски прикупља повратне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

Факултет обезбеђује спровођење утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и обављање свих задатака у том процесу. Факултет разматра квалитет спровођења усвојене стратегије и поступака за обезбеђење квалитета на Наставно-научном већу и Свету Факултета једном годишње. Ова тела разматрају и усвајају акционе планове са предлогом мера за унапређење који су део годишњег програма рада Факултета.

Факултет обезбеђује услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања преко платформе факултета. Ова питања су ближе одређена *Правилником о самовредновању*.

Факултет редовно прибавља повратне информације од послодавца, Националне службе за запошљавање и дипломираних студената. Ближе одређење спровођења ових процеса је регулисано *Правилником о самовредновању*.

Факултет обезбеђује податке потребне за упоређивање са страним високошколским установама у погледу квалитета. Анализу компарације врши продекан за међународну сарадњу сваке треће године.

На Факултету се обавља периодично самовредновање и провера квалитета применом стандарда и процедура за обезбеђење квалитета. Комисија за самовредновање спроводи поступке анкетирања у оквиру свих стандарда, а у складу са *Правилником о самовредновању*.

На основу резултата анкетирање свих интересних група (студенти, запослени, послодавци, дипломирани студенти, представници Националне службе за запошљавање) и исхода праћења квалитета курикулума Педагошког факултета, ради се студија о квалитету курикулума са предлозима мера за освремењавање и унапређивање. Студију израђује

Комисија за обезбеђење квалитета и Комисија за самовредновање сваке четврте године од акредитације, разматра је Наставно-научно веће и усваја Савет Факултета. У четвртој и седмој години акредитационог циклуса израђује се Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета Факултета и студијских програма. Извештај израђује Комисија за обезбеђење квалитета и Комисија за самовредновање. Са резултатима самовредновања Комисија за обезбеђење квалитета упознаје наставнике, сарданике и студенте на Наставно-научном већу које га разматра и усваја. Извештај се доставља Комисији за акредитацију и проверу квалитета и објављује на сајту Факултета.

#### **Стандард 15. КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА**

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничко-истраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

Факултет самовреднује акредитовани студијски програм докторских академских студија *Доктор наука – методика* наставе сваке године и проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научноистраживачки рад ценећи:

- компетентност наставника за менторски рад и рад на докторским студијама,
- однос броја наставника и броја наставника који су укључени у научноистраживачке пројекте;
- квалитет научноистраживачког рада наставника ангажованих на докторским студијама према условима које дефинишу стандарди за акредитацију;
- број докторских дисертација одбрањених у високошколској установи за области у којима изводи докторске студије, имајући у виду однос броја докторских дисертација према броју дипломираних студената и према броју наставника;
- остварену сарадњу са научноистраживачким установама у земљи и свету.

Факултет прати, анализира и унапређује постизање научних способности и академских и специфичних практичних вештина студената кроз :

- научноистраживачке резултате и оспособљеност да резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научни часописима са рецензијом и презентују јавности;
- доприносе у развоју научне дисциплине кроз укључивање у домаће или међународне научноистраживачке пројекте;
- развој компетенција за употребу знања у одговарајућем подручју;
- поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе;
- доприносе у развоју научне дисциплине кроз укључивање у домаће или међународне научноистраживачке пројекте;

- развој вештина и спретности у употреби знања у одговарајућем подручју;
- поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе;

Факултет прати, анализира и унапређује политику уписа студената на докторске студије ценећи квалитет кандидата који се пријављују за упис, своје материјалне и научноистраживачке ресурсе.

Факултет континуирано прати и анализира напредовање студента кроз извештај који сачињава студентска служба о оцењивању и пролазности на испитима за сваки испитни рок за сваки студијски предмет и доставља продекану за наставу. Извештај о оцењивању и пролазности на испитима разматрају катедре, које анализирају успех на сваком студијском предмету по роковима и на годишњем нивоу и предлажу корективне мере. Закључке са катедри разматра Наставно-научно веће које доноси предлоге мера за унапређивање квалитета наставног процеса и постигнућа студената на докторским студијама.

У циљу напредовања студената и развоју знања и вештина неопходних за каријеру и истраживање студенти докторских студија благовремено и континуирано се обавештавају о научним скуповима, конференцијама на којима могу да учествују, позивају се и пасивни учесници на конференцијама, а кроз менторски рад добијају подршку у изради научних и стручних радова и истраживачким пројектима.

Продекан за научноистраживачки рад сваке године прави анализу рада наставника и ментора на докторским студијама у циљу сагледавања потреба и унапређења на плану обезбеђивања компетентних наставника и ментора за рад на докторским студијама. Посебно се води рачуна да наставници испуњавају минималне услове за акредитацију наставника и ментора за рад на докторским студијама и праве се планови за унапређење на овом плану са сваким наставником.

Факултет депонује докторске дисертације у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности на сајту Факултета и Универзитета. На сајту факултета и Универзитета јавно су доступни реферати о прихватању и одобравању дисертације и оцени урађених докторских дисертација, и објављених научноистраживачких резултата које је кандидат остварио.

На основу чл. 162. Статута Педагошког факултета у Ужицу, Наставно-научно веће Педагошког факултета у Ужицу на седници одржаној 4. 10. 2021. године, донело је

## ОДЛУКУ

### о усвајању Стандарда и поступака обезбеђења квалитета Педагошког факултета у Ужицу

Усвајају се Стандарди и поступци обезбеђења квалитета Педагошког факултета у Ужицу.

Стандарди и поступци обезбеђења квалитета Педагошког факултета у Ужицу су саставни део ове Одлуке.



Председник  
Наставно-научног већа

Проф. др Снежана Маринковић